

Botulisme

Vastgesteld LOVI: september 2016.

Wat is botulisme?

Botulisme is een ernstige ziekte. Mensen krijgen het door een bacterie. De ziekte komt in Nederland heel weinig voor.

Mensen kunnen botulisme krijgen door het eten van voedsel dat is besmet met deze bacterie. Mensen kunnen ook botulisme krijgen door contact met dode vissen of watervogels. Bij deze dieren komt botulisme in warme zomers vaak voor. De bacterie zit ook in de grond en soms in water.

Wat zijn de klachten bij botulisme?

De klachten beginnen meestal met:

- misselijk,
- braken,
- moe,
- duizelig,
- buikpijn,
- droge mond,
- zwak voelen.

Daarna kunnen de volgende klachten ontstaan:

- dubbel zien,
- wazig zien,
- niet tegen licht kunnen,
- moeite met spreken,
- slappe spieren van armen en benen.

Soms zijn er problemen met ademen. Mensen kunnen dan in korte tijd overlijden aan de ziekte.

De tijd tussen het besmet raken en ziek worden bij besmetting door voedsel is 2 uur tot 8 dagen.

De tijd tussen het besmet raken en ziek worden bij besmetting via dode waterdieren is 4 tot 14 dagen.

Hoe kunt u botulisme krijgen?

- Door het eten van besmet voedsel (zie de volgende vraag voor meer informatie).
- Door het aanraken van besmette dieren.
- Doordat besmette grond of besmet water in een wondje komt.

Mensen kunnen elkaar niet besmetten.

Hoe kunt u botulisme door voedsel krijgen?

Bij het langer houdbaar maken van eten kan er soms iets misgaan. Dit kan gebeuren bij bijvoorbeeld het invriezen van voedsel of het maken van jam of honing. Soms kan ook luchtdicht verpakte vis of vlees of ingeblikt voedsel besmet zijn. Door het eten van besmet voedsel kunt u botulisme krijgen.

Wie kan botulisme krijgen?

Iedereen kan botulisme krijgen, maar de kans is zeer klein.

Zelfs bij vissers is de kans om besmet te raken door dode waterdieren klein. Dit is ook zo bij mensen die vaak in natuurwater zwemmen of surfen.

Jonge kinderen hebben meer risico op botulisme. Dit komt omdat hun afweer nog niet zo goed is. Oude mensen kunnen er erger ziek van worden.

Iemand die botulisme heeft gehad, kan de ziekte opnieuw krijgen.

Wat kunt u doen om botulisme te voorkomen?

Er is geen inenting om de ziekte te voorkomen.

Wat kunt u doen om botulisme door voedsel te voorkomen?

- Geef een kind jonger dan 1 jaar geen honing.
- Wilt u zelf ingemaakt voedsel eten? Verhit het dan vlak voordat het gegeten wordt, minimaal 5 minuten boven 85 graden.
- Heeft iemand door zelf ingemaakt voedsel botulisme gekregen? Bewaar de resten dan voor onderzoek. Bel hiervoor met de GGD.

Wat kunt u doen om botulisme door dode waterdieren te voorkomen?

- Zwem niet in water waarin dode dieren liggen.
- Raak geen dode dieren met blote handen aan.
- Liggen er dode vogels of vissen in het water? Meld dit bij de gemeente of het waterschap in uw regio. Zij kunnen de dode dieren opruimen en verdere maatregelen nemen.

Is botulisme te behandelen?

Botulisme moet zo snel mogelijk behandeld worden. Vaak is opname in het ziekenhuis nodig.

Door snelle behandeling kunnen mensen weer helemaal beter worden. Het kan wel lang duren voor ze weer helemaal beter zijn.

Kan iemand met botulisme naar een kindercentrum, school of werk?

Mensen met botulisme zijn meestal te ziek om naar een kindercentrum, school of werk te kunnen.

Heeft u nog vragen?

Vraag het de [GGD-afdeling Infectieziekten](#) of de huisarts.